

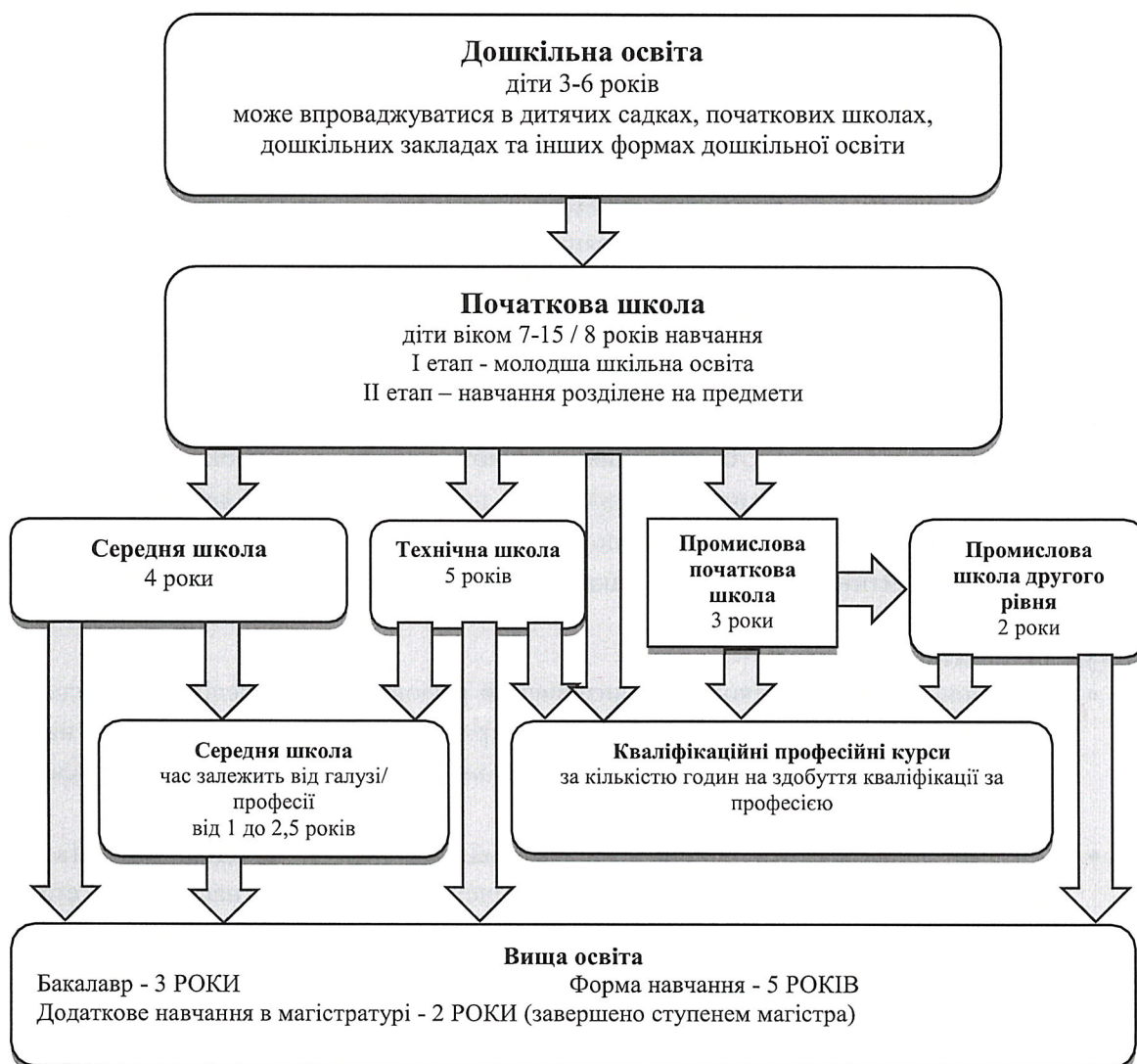
Пані та панове,

Департамент освіти в Познані надає найважливішу інформацію про польську систему освіти з посиланням на наш регіон. Сподіваємося, що це допоможе в адаптації до нових умов життя, а насамперед у пошуку відповідного дитячого садка та школи для дітей та молоді, які приїхали до Польщі.

Польська система освіти включає державну та недержавну освіту.

- Державні дитячі садки, школи та установи знаходяться у веденні комунальних закладів/міст/району та фінансуються державою та місцевою владою.
- Приватними дитячими садками, школами та установами можуть керувати фонди, асоціації, фізичні особи, компанії; вони мають власні правила набору і часто отримують оплату.

Система освіти в Польщі

Дитина 3-6 років

Дитячий садок

- Дитячий садок відвідують діти від 3 років (за винятком від 2,5 років) до 6 років.
- 6-річна дитина повинна пройти однорічну дошкільну підготовку. Воно може здійснюватися в дитячому садку, секції дитячого садка в початковій школі або в іншій формі дошкільної освіти.
- Завідувач садком приймає рішення про прийом дитини протягом навчального року (після 1 вересня відповідного року).
- Якщо у вас виникли проблеми з пошуком місця в державному дитсадку, зверніться до органу, який керує садком (безпосередньо до працівників міського або міського управління, що займається освітою).
- Дитячий садок працює протягом навчального року, за винятком перерв, визначених органом управління садком.

Дитина 7-15 років

8-річна початкова школа

- Навчання в державних початкових школах безкоштовне.
- 7-річні діти починають навчання в 1 класі.
- У початкових школах можуть функціонувати підготовчі відділення (для іноземців, які не володіють польською мовою на рівні, який дозволяє отримати освіту).
- Навчальний рік триває з 1 вересня по 31 серпня і в більшості шкіл розділений на два півріччя.
- Заняття в більшості шкіл проводяться з понеділка по п'ятницю. Заняття триває 45 хвилин.
- Зимові канікули в січні або лютому тривають два тижні, а літні канікули в липні та серпні тривають більше двох місяців.
- Підручники для початкової школи та робочі зошити надаються безкоштовно та мають бути повернуті через рік навчання

Загальна кімнат

- Майже в усіх школах є безкоштовний шкільний гурток. Це місце для учнів (переважно з 1-3 класів, батьки яких працюють) до або після уроків.
- Робочий час денної кімнати залежить від потреб батьків, транспорту учнів чи специфіки організації школи; найпоширеніші години з 7:00 до 17:00 або 18:00.
- Звернення дитини до дитячого садка має бути узгоджено в школі індивідуально.

Вступ до початкової школи

- Державна початкова школа має визначений регіон/район (перелік міст, вулиць, житлових масивів); школа зобов'язана прийняти учня, що проживає на її території. Запис дитини до школи може відбуватися протягом усього навчального року.
- Іноземці приймаються до шкіл на підставі документів: довідки, атестата чи іншого документа, що підтверджує закінчення школи або наступного етапу навчання за кордоном, або декларації про суму шкільних років учня - якщо неможливо визначити суму років навчання.

- Якщо учень, який прибув з-за кордону, не може подати документи, його зараховують на основі співбесіди, яку проводить директор школи. Якщо студент не знає польської мови, співбесіда проводиться іноземною мовою, якою студент володіє.
- Закон не вимагає, щоб документи дитини/учня перекладав присяжний перекладач.

Іспит восьмого класу

- Наприкінці навчального року у восьмому класі відбувається екзамен у восьмому. Це звичайне й обов'язкове обстеження; кожен учень повинен приєднатися до нього, щоб закінчити школу.
- Іспит охоплює чотири обов'язкові предмети, тобто (польська мова, математика, іноземна мова)
- Отримані результати на іспиті та підсумкові оцінки за атестатом про закінчення початкової школи є основою для початку навчання на наступному етапі навчання в післяначальній школі.
- Іноземці мають право коригувати форми та умови на підставі позитивного висновку педагогічної ради або висновку психолого-педагогічної консультації.

Середні школи

Загальноосвітня юнацька школа

- Загальна середня школа – це 4-річна післяпочаткова школа, в якій учні навчаються за основним навчальним планом загальної освіти. Ця школа готує учня до іспиту зрілості.
- Позитивний результат іспиту зрілості (отримання атестата про середню освіту) необхідний для початку навчання у польському університеті.
- Випускник загальної середньої школи може розпочати навчання у вищій школі (здавати іспит зрілості та отримувати атестат зрілості не потрібно).
- Закінчення загальної середньої школи дає загальну середню освіту, але не дає конкретної професії.

Середня школа для дорослих

- 4-річна загальна середня школа для дорослих призначена для осіб, яким у календарному році, в якому вони зараховані до школи, виповнилося 18 або 18 років. Навчання може надаватись у формі денної або заочної форми навчання.
- До загальноосвітньої школи для дорослих приймаються особи, які з різних причин не закінчили юнацьку школу, але мають намір завершити навчання.

Екзамен зрілості

- Атестат зрілості не є обов'язковим – кожен випускник післяпочаткової школи (загальноосвітня юнацька школа, технічна школа, промислова загальноосвітня школа, загальноосвітня середня школа для дорослих) самостійно вирішує, чи вступати до неї.

- Іноземці мають право коригувати форми та умови на підставі позитивного висновку педагогічної ради школи або висновку психолого-педагогічної консультації – окремого екзаменаційного листка, подовженого часу іспиту, проходження іспиту в окремій кімнаті. , можливість використання двомовного словника.

Технікуми:

- Технікуми – це 5-річна школа після 8 класу початкової школи, в якій учні навчаються за обраною професією галузевої освіти.
- Після закінчення учні мають професійну кваліфікацію, можуть приступати до роботи; вони також мають можливість здати матуру (ЗНО) та продовжити навчання в університеті.
- Закінчення технікуму дає середню галузеву освіту і, таким чином, дає змогу виконувати певну професію.
- По закінченню технікуму учні здають зовнішній екзамен. По успішній здачі учні отримують статус техника.
- В технікумі учень вивчає предмети загальні та професійні.

Професійний іспит

- Професійний іспит є зовнішнім екзаменом; може проводитися протягом навчального року, а в разі практичної частини цього екзамену – під час літніх або зимових канікул.

Професійна школа першого ступеня

- Навчання в професійній школі I ступеня триває 3 роки і охоплює загальну та професійно-технічну освіту відповідно до класифікації професій галузевої освіти.
- Практичне професійне навчання, т. зв практичне професійне навчання може проходити в школі, у роботодавців (як неповнолітні працівники), центрах професійної підготовки або закладах додаткової освіти.
- Після закінчення професійного училища 1-го ступеня та складання професійного іспиту або іспиту підмайстра випускник отримує відповідно професійний диплом а також здобуває базову галузеву освіту.
- Випускник професійної школи I ступеня може розпочати роботу або продовжити навчання в професійній школі 2 ступеня або загальноосвітній школі для дорослих.

Професійна школа другого рівня

- 2-річна професійна школа II ступеня призначена для випускників 1-го рівня професійної школи, які склали фаховий іспит за напрямом першої кваліфікації за професією, що викладається у професійній школі II ступеня.
- Учні складають ЗНО, яке проводить окружна екзаменаційна комісія. Після успішної складання професійного іспиту та закінчення училища випускник професійного училища II ступеня отримує звання техника.
- Випускник професійної школи II ступеня здобуває середню галузеву освіту і може скласти іспит ЗНО (матуру)

До загальноосвітніх навчальних закладів приймаються учні:

- Загальноосвітня школа - на підставі документів,
- Технікум, професійна школа I ступеня, професійна школа II ступеня та поліцейська школа (середня професійна школа) на підставі документів та медичної довідки про відсутність протипоказань за станом здоров'я для проходження практичної професійної підготовки - якщо в цих школах є вільні місця.
- Якщо студент-іноземець не закінчує початкову школу в Польщі (у нього немає польського атестата про закінчення початкової школи, він/вона не писав іспит після восьмого класу), він/вона не братиме участі в загальному зарахуванні. Прийом до середньої школи здійснюється за рішенням директора школи.

Підтримка іноземних учнів у школі

Іноземні учні отримують освіту та догляд у всіх типах державних дитячих садків і державних шкіл до досягнення ними 18 років або до закінчення середньої школи на умовах, що застосовуються для громадян Польщі; вони також мають право на додаткову допомогу.

- Додаткові уроки польської мови можуть бути організовані в школі для учнів, які не знають польську мову або знають її на рівні, недостатньому для отримання користі від навчання, мінімум 2 години уроків на тиждень, якщо це необхідно (без обмежень у часі).
- У школі можуть проводитися додаткові корекційні заняття з певного предмета з 1 заняттям на тиждень протягом 12 місяців, якщо вчитель вирішить, що необхідно доповнити відмінності навчальної програми з цього предмета.
- У школі надається психолого-педагогічний супровід як учнів, так і їх батьків. Вчителі, репетитори та спеціалісти школи підтримують учнів у поточній роботі.

Потреба в підтримці може виникнути, серед іншого, від труднощів адаптації, пов'язаних з культурними відмінностями або зміною освітнього середовища. Допомога може бути надана, зокрема, у формі порад, консультацій, занять, що розвивають емоційну та соціальну компетентність. Шкільний психолог/вихователь також може допомогти батькам учня підтримати розвиток їхньої дитини.

Допомога помічника з культури

Учень з міграційним стажем має право на допомогу від особи, яка володіє іноземною мовою, якою володіє учень, як під час співбесіди, яку проводить керівник ДНЗ перед вступом до школи, так і під час навчання - не довше, ніж 12 місяців.

Вивчення мови та культури країни походження

Для студентів, які не є громадянами Польщі, навчання мови та культури країни їх походження, може відбуватись через дипломатичні та консульські установи країни їх походження, які діють на території Польщі або через культурно-освітні осередки.

Підготовче відділення

Керівний орган установи може створити підготовче відділення для іноземних студентів, які не володіють польською мовою і вимагають адаптації навчального процесу до їхніх потреб. Студенти підготовчого відділення мають більше годин занять польською мовою (додатково не менше 3 годин вивчення польської мови як іноземної на тиждень), вивчають польську культуру, беруть участь в інтеграційних заходах з польськими студентами. У той же час вони реалізують базову програму загальної освіти, беручи участь у виховних заходах, які проводять вчителі окремих класів, яких може підтримувати особа, яка володіє мовою країни походження учнів. Навчання в підготовчому відділенні триває до кінця навчального року з можливістю його скорочення або продовження (не довше, ніж на один навчальний рік) залежно від успішності навчання.

Психологічно-педагогічні консультації

Консультативними пунктами є навчальні заклади, які надають безкоштовну психологічно-педагогічну допомогу дітям (від народження) та їх батькам, підтримують педагогів у вирішенні освітніх і виховних проблем.

- Фахівці-консультанти проводять діагностичне обстеження дітей та підлітків, видають висновки та рішення, що містять рекомендовані умови та форми психолого-педагогічної підтримки дитини/учня у дитячому садку та школі, надають допомогу дітям та їхнім батькам та ін. у формі терапевтичних занять, груп підтримки, майстер-класів, порад та консультацій.
- Державні амбулаторії працюють за принципом районності, тобто письмова заява на отримання висновку чи судження подається батьком дитини або повнолітнім школярем до поліклініки, що діє на території дитсадка чи школи, яку відвідує дитина/учень.
- У разі, якщо діти не відвідують садок чи школу, допомогу надає консультаційний центр за місцем проживання дитини.

Перелік громадських психолого-педагогічних консультаційних центрів доступний на сайті Управління освіти в Познані: www.ko.poznan.pl у вкладці: Батьки та учні / психолого-педагогічна допомога.

Спеціальна освіта

Підставою для взяття дитини/учня під опіку та спеціальне навчання є рішення громадської психолого-педагогічної консультації про необхідність отримання спеціальної освіти.

- Спеціальні школи організовуються для дітей та підлітків, які мають сертифікат про потребу в спеціальній освіті, у тому числі: інвалідів, з легкою, середньою або тяжкою інтелектуальною недостатністю, глухих і слабозорючих, сліпих і слабозорих, з аутизмом (у тому числі з синдромом Аспергера).
- Навчання в спеціальній промисловій школі I класу проводиться для учнів з легкою інтелектуальною недостатністю, соціально дезадаптованих та груп ризику соціальної дезадаптації. Учні з легкою розумовою недостатністю також можуть навчатися в загальнодоступній професійній школі.

Поліцейська (середня професійна школа) школа

- Ця школа дає можливість особам із середньою освітою отримати диплом, що підтверджує професійну кваліфікацію за фахом галузевої освіти, після складання відповідних іспитів в районній екзаменаційній комісії.
- Основною умовою вступу до цієї школи є загальна середня освіта або галузева середня (технічна) освіта - здобуття іспиту не потрібно. Іноземці повинні мати документ про середню освіту (інформація про процедуру підтвердження наведена нижче).
- Навчання в цій школі триває від 1 до 2,5 років залежно від професії. Навчання за обраними професіями може відбуватися онлайн (дистанційно).
- Навчання включає теоретичне професійне навчання та практичне професійне навчання. Крім того, студенти проходять обов'язкові практичні професійні практики.

Визнання середньої освіти, отриманої за кордоном

- Іноземці зараховуються до загальноосвітньої школи (державної чи недержавної) - за наявності вільних місць - на підставі документів:
- свідоцтво або інший документ, виданий за кордоном, що підтверджує середню освіту в Республіці Польща або право подати заяву про вступ до вищої освіти або
- свідоцтво або інший документ, виданий за кордоном, визнаний документом, що підтверджує середню або середню освіту в Республіці Польща або
- остаточне адміністративне рішення про підтвердження середньої або професійно-технічної середньої освіти в Республіці Польща,
- свідоцтво або інший документ, виданий за кордоном, визнаний шляхом нострифікації до 31 березня 2015 р. як еквівалент атестату про закінчення середньої школи, атестату про закінчення ліцею, або атестату про закінчення технікуму.
- Компетентним органом для визнання освіти, здобутої за кордоном, є Великопольський інспектор освіти.

- Детальну інформацію можна знайти на веб-сайті Управління освіти в Познані: www.ko.poznan.pl у вкладці: *Керування справами / визнання освіти, отриманої за кордоном.*

Кваліфікаційний професійний курс (KKZ)

- Кваліфікаційний професійний курс призначений для осіб віком від 18 років, незалежно від рівня їхньої освіти.
- Навчальний план курсу враховує основний навчальний план професії професійно-технічної освіти.
- Учасник курсу отримує сертифікат про проходження курсу, а після складання іспиту – професійно-кваліфікаційний сертифікат, виданий районною екзаменаційною комісією.

- **Іноземці** - діти, учні, студенти - без номера PESEL, використовують паспорт або інший документ, що посвідчує особу, у всіх видах діяльності, пов'язаних з навчанням.

Детальну інформацію про конкретні дитячі садки, школи та установи можна отримати в офісах міст/районів/повітів, в яких Ви проживаєте.